

Feladat: Döntsük el, hogy a k természetes szám osztja-e x természetes számot!

Specifikáció:

$$A = \mathbb{N} \times \mathbb{N} \times \mathbb{L}$$

$$B = \mathbb{N} \times \mathbb{N}$$

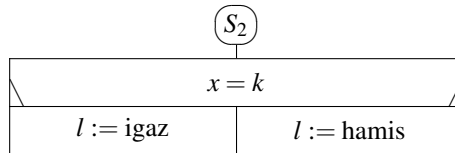
$$Q = (x = x' \wedge k = k')$$

$$R = (k = k' \wedge l = k'|x')$$

Vegyük észre, hogy az utófeltételbe ezúttal nem írtuk be Q -t. Ennek az az oka, hogy speciálisan most meg akarjuk engedni azt, hogy x értékét a program futása során változtassa. Fontos, hogy az oszthatóságot természetesen az eredeti k' -re és x' -re specifikáljuk (és $k = k'$ -t kiköszűk), különben az egyszerű $l, x, k := igaz, 1, 1$ értékadás megoldaná a feladatot. Tulajdonképpen, ha ez valakinek nem szimpatikus, akkor egy segédváltozó használatával ezt a furcsaságot megszüntetheti.

Megoldás:

Először írjunk egy olyan programot, ami csak a következő utófeltételt teljesíti: $R' = (k = k' \wedge x \leq k \wedge k|x \leftrightarrow k|x')$, azaz x értékét legalább k -ig csökkenti, úgy, hogy az oszthatóság tényén az eredeti x' -höz képest nem változtat. Ebből az R' állapotból egy egyszerű elágazással elérhetjük R állapotot, mivel ha R' -höz hozzávesszük még $x = k$ -t, akkor pont $k'|x'$ állítást kapjuk, ha pedig $x \neq k$ -t, akkor $\neg(k'|x')$ állítást. Azaz az előbbi esetben l -et igazra, az utóbbi esetben l -et hamisra állíthatjuk. Az egész program tehát egy szekvenciából fog állni, aminek közbülső feltétele R' , és a szekvencia második programja az alábbi elágazás:

Az elágazás levezetési szabályának első pontja triviálisan teljesül.

A második pont: $\forall i \in [1..n] : R' \wedge \pi_i \Rightarrow \text{If}(S_i, R)$

1. $x = k$:

$$k = k' \wedge x = k \wedge k|x \leftrightarrow k|x' \stackrel{?}{\Rightarrow} k = k' \wedge igaz = k'|x' \checkmark$$

2. $x \neq k$:

$$k = k' \wedge x < k \wedge k|x \leftrightarrow k|x' \stackrel{?}{\Rightarrow} k = k' \wedge hamis = k'|x' \checkmark$$

Azaz $R' \Rightarrow \text{If}(S_2, R)$, ami a szekvencia levezetési szabályának második pontja.

Most keressük meg azt az S_1 programot, amire $Q \Rightarrow \text{If}(S_1, R')$ és így teljesíti a szekvencia levezetési szabályának az első pontját!

Ez a program egy ciklus lesz, a következő invariánssal:

$$P = (k = k' \wedge k|x \leftrightarrow k|x')$$

Ellenőrizzük le a ciklus feltételeit:

1. $Q \Rightarrow P$

Teljesül, hiszen az ekvivalencia nyíl két oldala $x = x'$ mellett ugyanaz.

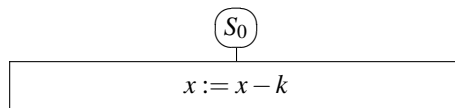
2. $P \wedge \neg\pi \Rightarrow R'$

Ez a feltétel kezünkbe adja a ciklusfeltételt, hiszen P és R' összehasonlításából $\neg\pi$ -re $x \leq k$ adódik. Tehát $\pi = (x > k)$.

3. $P \wedge \pi \Rightarrow t > 0$

Jelen esetben ez: $k = k' \wedge k|x \leftrightarrow k|x' \wedge x > k$. Tehát $t := x$ egy megfelelő terminálófüggvény.

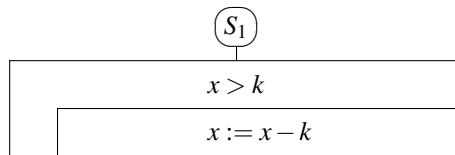
4./5. $P \wedge \pi \wedge t = t_0 \Rightarrow \text{lf}(S_0, P \wedge t < t_0)$

S_0 valóban jó ciklusmag:

$$k = k' \wedge k|x \leftrightarrow k|x' \wedge x > k \wedge t_0 = x \stackrel{?}{\Rightarrow} k = k' \wedge k|x - k \leftrightarrow k|x' \wedge x - k < t_0 \checkmark$$

Ezzel a ciklust levezettük és így tudjuk, hogy az S_1 ciklusra: $Q \Rightarrow \text{lf}(S_1, R')$

A feladat végleges megoldása:

